

Jyrki Järvinen
projektipäällikkö
VALTTI-Valtakunnallinen
liikennetelematiikka ja
liikenteen hallinnan
tietopalvelut

Jonottamatta rajalle – Uusi palvelu rajaliikenteen sujuvoittamiseksi

Kaakkois-Suomen rajanylityspaikat ruuhkautuvat välillä ja raskaat ajoneuvot muodostavat jopa kilometrien pituisia jonoja.

Mahdollisen viisumivapauden myötä rajaliikenteen ongelmat tulevat lisääntymään myös henkilöliikenteessä.

Jonottamatta rajan yli

Vaalimaan rajanylityspaikalla kokeillaan Venäjälle suuntautuvassa henkilö- ja tavaraliikenteessä uutta rajaliikenteen ennakkovarauspalvelua. Kokeiluhanke alkaa joulukuun aikana ja koskee aluksi vain tavaraliikennettä. Palvelu on pakollinen ja maksuton.

Käytännössä ennakkovarauksen tekeminen on helppoa ja yksinkertaista. Palvelu perustuu yksinkertaiseen toimintamalliin: Suunnittele – varaa – aja: suunnittele ajankohta, jolloin haluat saapua rajatarkastukseen. Varaa aika internetin kautta, asiointipisteessä tai puhelimitse. Aja rajatarkastukseen omalla rajanylitysvuorollasi. Voit myös ilmoittautua jonoon, jolloin saat tietää arvioidun odotusaikasi

Kokeiluhanke alkaa joulukuun aikana ja koskee aluksi vain tavaraliikennettä.

Ennakkovarauspalvelun kokeiluhankkeessa testataan, miten varauspalvelu voisi loiventaa ruuhkahuippuja tulevaisuudessa.

Palvelun toimintamalli

SUUNNITTELE

VARAA

AJA

Palvelun tilaaja on Kaakkois-Suomen ELY-keskus, ja tietokannan omistaa Liikennevirasto.

edellytyksiä Suomessa. Toimivan ennakkovarauspalvelun avulla voitaisiin uudella tavalla ratkaisulla muun muassa pienentää rajanylityspaikkojen investointitarpeita, helpottaa rajaviranomaisten resursointia sekä parantaa lähialueen liikenneturvallisuutta. Selvityksessä arvioitujen positiivisten vaikutusten vuoksi ennakkovarauspalvelun toimivuutta päätettiin kokeilla Vaalimaan rajanylityspaikalla. Vaalimaa valikoitui kokeiluhankkeen toteutuspaikaksi, koska siellä on Kaakkois-Suomen rajanylityspaikoista pisimmät raskaan liikenteen jonot, jolloin kokeilun vaikutuksista saadaan todenmukaisin kuva.

Tavoitteena tehokkaat käytännöt

Kokeiluhankkeen tavoitteena onkin testata ennakkovarauspalvelun toimintaa Suomen olosuhteissa sekä selvittää palvelun vaikutuksia. Kokeiluhankkeella tähdätään tehokkaampiin käytäntöihin ja toimintamalleihin, joiden avulla säästetään autoilijoiden aikaa, kun ennakkovarausten voi tehdä sähköisesti ja vältyä jonoilta. Hankkeen aikana valmistaudutaan mahdollisesti ottamaan käyttöön varsinainen ennakkovarauspalvelu sekä laajentamaan palvelu myös muille Kaakkois-Suomen rajanylityspaikoille.

Rajaliikenteen ennakkovarauspalvelu on osa Suomen älyliikennestrategiaa. Palvelun tilaaja on Kaakkois-Suomen ELY-keskus, ja tietokannan omistaa Liikennevirasto.

Palvelun tarjoajana toimii GoSwift Suomi Oy. Näiden lisäksi hankkeessa ovat mukana Tulli, rajavartiolaitos sekä liikenne- ja viestintäministeriö. Hanketta edistetään yhteistyössä myös Venäjän rajaviranomaisten kanssa.

Koska varsinaisen pilottivaiheen aikana kokeilu jäi vain neljän kuukauden mittaiseksi, päätettiin 16.3.2015 ottaa GoSwift Suomi Oy:n kanssa tehdyn sopimuksen optio käyttöön ja jatkaa ennakkovarauspalvelun kokeilua Vaalimaalla seuraavan vuoden, eli 6.4.2016 asti. Tällä hetkellä rajaliikenne on varsin vähäistä eikä palvelusta juuri nyt saada sitä varsinaisia hyötyä mitä varten se on suunniteltu. Liikenne voi kuitenkin vilkastua nopeastikin, ja kun kuljettajat ovat tottuneet palvelun käyttöön niin nähtiin parhaaksi jatkaa palvelun kokeilua. Jos palvelu ajettaisiin nyt alas, olisi sen uudelleenkäynnistäminen tarpeen vaatiessa työlästä.

Kokeilun jatkon aikana suunnitellaan palvelun laajentamista koskemaan myös henkilöliikennettä, ja laajentamista Kaakkois-Suomen kahdelle muullekin raja-asemalle, Nuijamaalle ja Imatralla.

Vuonna 2015 aloitetaan E-18 tieosuuden Hamina-Vaalimaa ja 450 rekan rekkaparkin rakentamista. Nämä valmistuvat viimeistään vuonna 2018. Ennakkovaraustjärjestelmää on suunniteltu rakennettavan rekkaparkin ohjauksjärjestelmäksi.

Lisätietoja kokeiluhankkeesta löydät hankkeen internetsivuilta evpa.fi.

Jos palvelu ajettaisiin nyt alas, olisi sen uudelleenkäynnistäminen tarpeen vaatiessa työlästä.

ja sinut kutsutaan vuorollasi rajatarkastukseen. Joonoon voi ilmoittautua Teboil Rajahovi Vaalimaalla ja Vaalimaan tavaraliikenteen odotusalueella.

Ennakkovarauspalvelun kokeiluhankkeessa testataan, miten varauspalvelu voisi loiventaa ruuhkahuippuja tulevaisuudessa. Kun kuljettaja tietää oman rajanylitysaikansa, hän voi ajoittaa saapumisensa rajalle paremmin. Kuljettajan ei tarvitse enää käyttää aikaansa rajalla jonottamiseen, vaan hän voi odottaa rajanylittämistä esimerkiksi kotonaan tai lähialueiden palveluita hyödyntäen. Pidemmän aikavälin tavoitteena on sujuvoittaa liikennettä ja lisätä liikenneturvallisuutta liikennemääriä tasoittamalla.

Esimerkkinä Viron ennakkovarauspalvelu

Suomen ennakkovarauspalveluun on haettu mallia Virossa. Virossa palvelu otettiin käyttöön vuonna 2011 hyvillä tuloksilla. Ennen ennakkovarauspalvelun käyttöönottoa raskaat ajoneuvot odottivat rajanylitystä jopa päiviä tienpienareella. Raskaan liikenteen jonot hävisivät lähes kokonaan palvelun käyttöönoton jälkeen. Muita palvelun hyötyjä olivat muun muassa kuljettajien rajanylitysaikojen ennustettavuus, työ- ja lepoaikojen parempi hallittavuus, kuljetusyrityksille kaluston entistä parempi hallinta, rajaviranomaisten resurssien hallinta sekä raja-alueen roskaantumisen vähentyminen.

Viron hyvien kokemusten kannustamana Kaakkois-Suomen ELY-keskus yhdessä Liikenneviraston ja Liikenne- ja viestintäministeriön kanssa teetti keuhälä 2013 esiselvityksen, jossa arvioitiin rajaliikenteen ennakkovarauspalvelun toteutusmahdollisuuksia ja toteutuksen

Virossa palvelu otettiin käyttöön vuonna 2011 hyvillä tuloksilla.